

**Posvetovalni dokument skladno s 26. členom Uredbe Komisije (EU) 2017/460 z
dne 16. marca 2017 o oblikovanju kodeksa omrežja o usklajenih tarifnih
strukturah za plin**

JULIJ 2021

Kazalo

1. Namen posvetovalnega dokumenta	4
2. Povabilo k sodelovanju	4
3. Povzetek	4
4. Predlagana metodologija referenčnih cen	6
4.1 Matrična metoda	6
4.1.1 Opis matrične metode	6
4.1.2 Obrazložitev uporabljenih parametrov in predpostavk	6
4.1.3 Strukturna predstavitev prenosnega sistema zemeljskega plina v Sloveniji	8
4.1.4 Določitev referenčne cene	10
4.2 Predlagane prilagoditve za tarife za prenos na podlagi zmogljivosti	12
4.3 Okvirne referenčne cene	13
4.4 Ocena porazdelitve stroškov	15
4.5 Ocena matrične metode	15
4.5.1 Ponovitev izračuna referenčnih cen in napovedovanje	15
4.5.2 Upoštevanje dejanskih stroškov in stopnje zapletenosti omrežja	16
4.5.3 Zagotavljanje nediskriminatornosti	16
4.5.4 Prevezanje tveganj iz midsistemske uporabe	17
4.5.5 Referenčne cene ne izkrivljajo čezmejnega trgovanja	17
4.6 Primerjava matrične metode z metodologijo CWD	18
5. Okvirne informacije iz člena 30(1)(b) Uredbe 2017/460	21
6. Informacije o tarifah na podlagi blaga in neprenosnih tarifah	22
6.1 Način določanja tarif na podlagi blaga	22
6.1.1 Delež prihodkov, ki bo po napovedih krit s temi tarifami	23
6.1.2 Okvirne tarife za prenos na podlagi blaga	23
6.2 Neprenosne storitve za uporabnike omrežja	23
6.2.1 Tarifna metodologija za navedene neprenosne storitve	23
6.2.2 Delež prihodkov, ki bodo po napovedih kriti s temi tarifami	24
6.2.3 Način, na katerega se povezani prihodki od neprenosnih storitev usklajujejo, kot je navedeno v členu 17(3) Uredbe 2017/460	24
6.2.4 Okvirne neprenosne tarife za neprenosne storitve, opravljene za uporabnike sistema	24
7. Okvirne informacije iz člena 30(2) Uredbe 2017/460	24
7.1 Razlike v stopnji tarif za leto 2022 v primerjavi z letom 2021	24
7.2 Ocenjene razlike v stopnji tarif za leto 2023 v primerjavi z letom 2022 in 2024 v primerjavi z letom 2023	25

7.3	Poenostavljen tarifni model	25
8.	Priloge.....	26

Kazalo tabel

Tabela 1:	Tehnične zmogljivosti posamezne vstopne ali izstopne točke v MWh/dan	7
Tabela 2:	<i>Napoved in ocena zakupa prenosnih zmogljivosti za domače uporabnike in čezmejni prenos za leto 2022 v kWh/dan</i>	<i>7</i>
Tabela 3:	Poglavitna infrastruktura prenosnega sistema zemeljskega plina v Sloveniji ..	9
Tabela 4:	Podatki posameznih odsekov prenosnega sistema.....	12
Tabela 5:	Okvirne referenčne cene I za vstopne zmogljivosti za leto 2022 v EUR/(kWh/dan)	13
Tabela 6:	Okvirne referenčne cene I za izstopne zmogljivosti za leto 2022 v EUR/(kWh/dan)	13
Tabela 7:	Referenčne cene II za vstopne zmogljivosti za leto 2022 v EUR/(kWh/dan)..	14
Tabela 8:	Referenčne cene II za izstopne zmogljivosti za leto 2022 v EUR/(kWh/dan) .	14
Tabela 9:	Primerjava metodologij	18
Tabela 10:	Primerjava tarifnih postavk v EUR/(kWh/dan)	20
Tabela 11:	Dovoljen prihodek.....	21
Tabela 12:	Prihodki iz prenosnih storitev	21
Tabela 13:	Razmerje med prihodki na podlagi zmogljivosti in na podlagi blaga	21
Tabela 14:	Razmerje med prihodki od tarif za prenos na vstopnih in izstopnih točkah	22
Tabela 15:	Razdelitev prihodkov na znotrajsistemsko in medsistemsko uporabo, izračunano v skladu s 5. členom Uredbe 2017/460	22
Tabela 16:	Obseg pretoka plina v mio kWh/dan	23
Tabela 17:	Ocenjene razlike v stopnji tarif za leto 2022 v primerjavi z letom 2021 v EUR/(kWh/dan)	24
Tabela 18:	Ocenjene razlike v stopnji tarif za leto 2023 v primerjavi z letom 2022 in 2024 v primerjavi z letom 2023 v EUR/(kWh/dan)	25

Kazalo slik

Slika 1:	Strukturna predstavitev slovenskega prenosnega sistema.....	9
Slika 2:	Shema prenosnega sistema z deli sistema, katerih stroški se pripišejo posamezni točki.....	11

1. Namen posvetovalnega dokumenta

Ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 (v nadaljevanju Uredba 715/2009) se je z Uredbo Komisije (EU) 2017/460 z dne 16. marca 2017 o oblikovanju kodeksa omrežja o usklajenih tarifnih strukturah za plin (v nadaljevanju Uredba 2017/460) oblikoval Kodeks omrežij o usklajenih tarifnih strukturah za plin.

Uredba 2017/460 predvideva, da nacionalni regulativni organ, to je Agencija za energijo, ali operater prenosnega sistema, kakor določi nacionalni regulativni organ, opravi posvetovanje o metodologiji referenčnih cen, ki se ponovi vsakih pet let.

Na podlagi 26. in 27. člena Uredbe 2017/460 in odločbe Agencije za energijo izvaja javno posvetovanje o metodologiji o oblikovanju tarifnih postavk za uporabo prenosnega sistema zemeljskega plina v Sloveniji operater prenosnega sistema zemeljskega plina, to je družba Plinovodi d.o.o. (v nadaljevanju družba Plinovodi).

2. Povabilo k sodelovanju

Družba Plinovodi objavlja posvetovalni dokument skladno s 26. členom Uredbe 2017/460 v slovenskem in angleškem jeziku, pri čemer v primeru odstopanj prevlada slovensko besedilo. Vse zainteresirane vabi k pripravi pripomb in pobud na objavljeni posvetovalni dokument, ki jih lahko oddajo do vključno

23. septembra 2021

v elektronski obliki na priloženem obrazcu iz Priloge 1 na elektronski naslov skr@plinovodi.si.

Operater prenosnega sistema bo skladno z zahtevo Uredbe 2017/460 po končanem posvetovanju na svoji spletni strani objavil prejete odzive.

3. Povzetek

Slovenski prenosni sistem zemeljskega plina obratuje že od leta 1978 in oskrbuje z zemeljskim plinom večino slovenskih industrijskih in mestnih središč razen Obalno-kraške regije, Bele krajine in dela Notranjske ter Dolenjske. Razvoj oskrbe Obalno-kraške regije operater prenosnega sistema načrtuje v naslednjih letih. Na druge prenosne sisteme je priključen s tremi mejnimi povezovalnimi točkami: na Ceršaku z Avstrijo, v Rogatcu s Hrvaško in v Šempetru z Italijo. Na povezovalni točki Šempeter in na povezovalni točki Rogatec je možen pretok plina v obe smeri.

Na prenosni sistem je priključenih 12 operaterjev distribucijskih sistemov in 131 neposrednih industrijskih uporabnikov. Kljub razvejanosti prenosnega omrežja je poraba zemeljskega plina v primerjavi z drugimi energenti nižja od evropskega povprečja. V letu 2020 so letno prenesene količine za domačo uporabo rahlo narastle oz. so se ustalile in znašajo okrog 9,6 TWh zemeljskega plina. Količina zemeljskega plina za čezmejni prenos pa znaša okrog 7,14

TWh, saj je močno odvisna od tržnih razmer v sosednjih državah, novega vira plina na terminalu Krk ter temperaturnih pogojev in povpraševanja po električni energiji.

V tem dokumentu predlagana metodologija referenčnih cen je obstoječa matrična metoda, saj jo operater prenosnega sistema uporablja od uveljavitve sistema vstopnih in izstopnih točk. Pri določitvi referenčnih cen se upošteva obširen sistem parametrov: tehnične zmogljivosti in največje vršne obremenitve posameznih odsekov prenosnega sistema, nadomestno vrednost prenosnega sistema, napoved zakupa prenosnih zmogljivosti, količine in smeri pretoka zemeljskega plina ter strukturo oz. topologijo prenosnega omrežja. Uporabljeni parametri zagotavljajo ustreznejšo porazdelitev stroškov uporabe sistema kot metodologija referenčnih cen na podlagi razdalje, tehtane z zmogljivostjo (v nadaljevanju metodologija CWD), saj je primerjalni indeks ocene porazdelitve stroškov¹, za primer referenčnih cen I, po matrični metodi nižji kot po metodologiji referenčnih cen na podlagi razdalje, tehtane z zmogljivostjo.

Matrična metoda upošteva predvidene stroške in zapletenost prenosnega sistema, je nediskriminatorna in preprečuje navzkrižno subvencioniranje. Uporabniki sistema lahko na osnovi razpoložljivih podatkov in na spletni strani objavljenega poenostavljenega modela izračunajo okvirne povprečne referenčne cene za medsistemsko² in znotrajsistemsko³ uporabo prenosnih zmogljivosti.

Predlagano razmerje med prihodki od tarif na podlagi zmogljivosti na vseh vstopnih in izstopnih točkah temelji na specifičnosti dejanske uporabe slovenskega prenosnega sistema, kjer večinski delež predstavlja dobava zemeljskega plina končnim uporabnikom v Sloveniji.

Poleg prihodkov na osnovi tarif za zmogljivosti na vseh vstopnih in izstopnih točkah, bo operater prenosnega sistema realiziral del prihodkov od prenosnih storitev s tarifo za prenos na podlagi blaga, in sicer za lastno rabo zemeljskega plina, ter prihodke iz neprenosnih storitev na osnovi tarife za storitve meritev. Metodologija določitve referenčnih cen ostaja enaka kot doslej.

Prejete odzive v obliki pobud in pripomb bomo skrbno pregledali in jih smotrno upoštevali.

Marjan Eberlinc

Glavni direktor

Sarah Jezernik

Namestnica glavnega direktorja

¹ Razlaga primerjalnega indeksa se nahaja v Poglavju 4.4.

² Pojasnilo izraza se nahaja v Prilogi 5.

³ Pojasnilo izraza se nahaja v Prilogi 5.

4. Predlagana metodologija referenčnih cen

Referenca: člen 26 (1) (a) Uredbe 2017/460

Operater prenosnega sistema uporablja za določitev referenčnih cen matrično metodo in jo namerava uporabljati tudi v prihodnjem obdobju.

4.1 Matrična metoda

4.1.1 Opis matrične metode

Referenca: člen 26 (1) (a) Uredbe 2017/460

Operater prenosnega sistema določi vstopne in izstopne tarifne postavke tako, da upošteva največje obremenitve posameznih odsekov prenosnega sistema in vstopno/izstopnih točk prenosnega sistema in nadomestno vrednost prenosnega sistema, ki se odražata v ustrezni porazdelitvi stroškov prenosnega sistema.

Matrična metoda izračuna tarifnih postavk temelji na predpostavki možnosti prenosa zemeljskega plina iz katerekoli točke na prenosnem sistemu v katerokoli drugo točko v prenosnem sistemu. Na ta način se zagotovi ustrezna porazdelitev stroškov uporabe na celoten prenosni sistem ne glede na to, na kateri točki se prenosni sistem uporablja, vezano na tehnične značilnosti prenosnega sistema, vložena sredstva operaterja prenosnega sistema in predvideno uporabo prenosnega sistema s strani uporabnikov.

Na podlagi predvidenih stroškov operaterja prenosnega sistema, določenih z regulativnim okvirom, skladno z vsakokrat veljavnim aktom o metodologiji za določitev regulativnega okvira operaterja sistema zemeljskega plina, ki ga sprejme Agencija za energijo, in kritih s prihodki od prenosnih storitev na osnovi zmogljivosti, se izračuna strošek na enoto največje obremenitve, ki predstavlja podlago za izračun tarifnih postavk, ob upoštevanju napovedi in ocene bodočih zakupov prenosnih zmogljivosti.

Operater prenosnega sistema določi vstopne in izstopne referenčne cene v obliki tarifnih postavk.

Operater prenosnega sistema ločeno določi vstopne in izstopne tarifne postavke za mejne točke in točke znotraj Republike Slovenije. Okvirna referenčna cena je izražena v EUR/kWh/dan.

Opis obračuna prenosa po prenosnem sistemu se nahaja v Prilogi 2.

4.1.2 Obrazložitev uporabljenih parametrov in predpostavk

Referenca: člen 26 (1) (a) (i) Uredbe 2017/460

Matrična metoda vključuje naslednje parametre:

1. tehnična zmogljivost na vstopnih in izstopnih točkah in povezane predpostavke;

2. napoved in ocena zakupa prenosnih zmogljivosti za domače uporabnike in čezmejni prenos za leto 2022;
3. dovolj podrobna strukturna predstavitev prenosnega omrežja.

Tabela 1: Tehnične zmogljivosti posamezne vstopne ali izstopne točke v MWh/dan

Vstopno oz. izstopna točka		Tehnična zmogljivost na dan 1. 1. 2021
Vstopna točka	Ceršak	139.216
	Šempeter pri Gorici	28.534
	Rogatec	7.731
Izstopna točka	Ceršak	0
	Šempeter pri Gorici	25.940
	Rogatec	68.289
	Slovenija - domača izstopna točka	81.252

Za določitev referenčnih cen so na podlagi matrične metode uporabljeni tudi podatki o predvidenih zakupljenih zmogljivostih posamezne točke.

Tabela 2: Napoved in ocena zakupa prenosnih zmogljivosti za domače uporabnike in čezmejni prenos za leto 2022 v kWh/dan

Vstopno oz. izstopna točka		Napoved in ocena zakupa prenosnih zmogljivosti za leto 2022*
Vstopna točka	Ceršak	41.164.560
	Šempeter pri Gorici	1.692.726
	Rogatec	2.253.097
Izstopna točka	Ceršak	0
	Šempeter pri Gorici	0
	Rogatec	5.075.000
	Slovenija - domača izstopna točka	56.803.358

*povprečne letne zmogljivosti, v katerih so kratkoročni produkti preračunani na letno raven

4.1.3 Strukturna predstavitev prenosnega sistema zemeljskega plina v Sloveniji

Referenca: člen 26 (1) (a) (i), 30 (1) (a) (iv) Uredbe 2017/460

Slovenski prenosni sistem zemeljskega plina je začel obratovati v letu 1978 in se je nato postopoma širil ter nadgrajeval. Leta 2014 je bil zaključen zadnji večji investicijski cikel z izgradnjo plinovoda od avstrijske meje pri Ceršaku do Vodice pri Ljubljani, s čimer sta bili poleg zagotovitve dodatnih potrebnih prenosnih zmogljivosti izboljšani varnost in zanesljivost obratovanja prenosnega sistema. Družba bo z izgradnjo prenosnega plinovoda Vodice - TE-TOL v letu 2021 priključila novo plinsko parno enoto TE-TOL na lokaciji v Ljubljani. Nova prenosna povezava bo Ljubljani zagotovila bistveno zmanjšanje emisij trdnih delcev in okrog 70 % nižje emisije CO₂ iz TE-TOL, še višjo zanesljivost oskrbe s plinom ter možnost dodatnih priključitev na območju mestne občine Ljubljana in širše.

Družba Plinovodi kot operater prenosnega sistema z rednimi pregledi in z rednim izvajanjem vzdrževalnih aktivnosti skrbi za varno in zanesljivo obratovanje prenosnega sistema. Stanje prenosnih plinovodov redno spremljamo z nadzorom tras plinovodov, z izvajanjem notranjih pregledov plinovodnih cevi, z različnimi metodami zunanjih pregledov plinovodov in s stalnim spremljanjem obratovalnih parametrov preko centralnega nadzornega sistema. Na osnovi preventivnih pregledov in vzdrževalnih aktivnosti ocenjujemo, da je plinovodna infrastruktura v zelo dobrem obratovalnem stanju, saj doslej nismo imeli obratovalnih težav, ki jih ne bi mogli obvladovati v okviru predvidenih vzdrževalnih posegov.

V času izdaje tega dokumenta v Sloveniji ni vstopnih točk znotraj Slovenije oziroma domačih vstopnih točk in je za zdaj oskrba slovenskega trga z zemeljskim plinom v celoti odvisna od uvoza. Dobava zemeljskega plina v Slovenijo poteka iz posameznih vozlišč evropskega plinskega trga. Iz Avstrije zemeljski plin fizično teče preko vstopne točke Ceršak, iz Italije pa na vstopni točki Šempeter. V letošnjem letu je bil izveden tudi prvi fizični tok plina v višini 2.408 MWh/dan iz Hrvaške. Fizični tok plin je bil izveden v obdobju enega dneva, kar bi se v prihodnosti lahko dogajalo tudi bolj pogosto. Prevladujoč tok plina ostaja še vedno v smeri proti Hrvaški.

Operater prenosnega sistema mora skladno z Uredbo 715/2009 omogočiti uporabnikom sistema uporabo prenosnih zmogljivosti ločeno na vseh vstopnih in izstopnih točkah sistema (po t.i. sistemu vstopnih in izstopnih točk). Za uspešno delovanje sistema vstopnin in izstopnih točk mora operater prenosnega sistema zagotoviti primerne tehnične pogoje, kot je odprava ozkih grl na prenosnem sistemu, saj bo le tako možno ustrezno trženje in zakup zmogljivosti po navedeni metodi ter omogočanje zakupov zmogljivosti na vstopnih in izstopnih točkah v različnih kombinacijah.

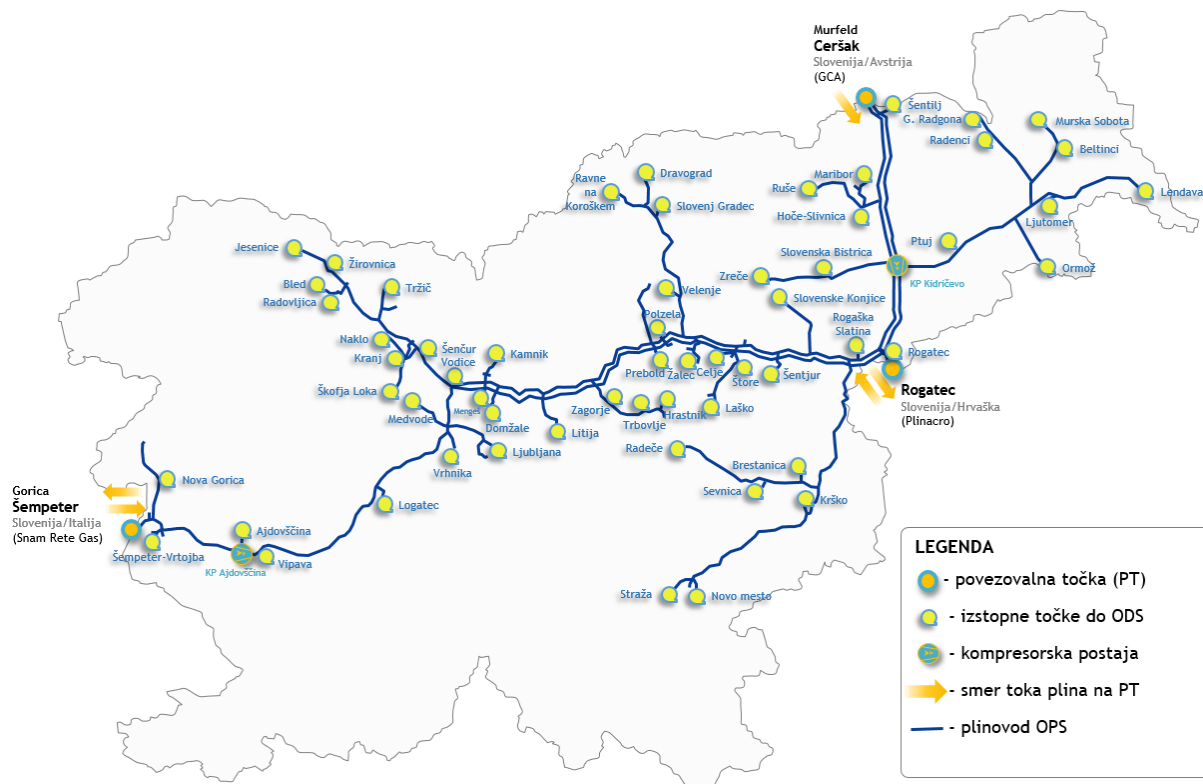
Slovenski prenosni plinovodni sistem obsega skoraj 1.177 km plinovodov, kompresorski postaji v Kidričevem in Ajdovščini ter 255 merilno regulacijskih oz. drugih postaj. Na ključnih mestih prenosnega plinovodnega sistema so vgrajene naprave, ki omogočajo nadzor in vzdrževanje sistema. Funkcije daljinskega nadzora in vodenja se izvajajo s pomočjo informacijskega in telemetrijskega sistema.

Tabela 3: Poglavitna infrastruktura prenosnega sistema zemeljskega plina v Sloveniji

Infrastruktura		Stanje na dan 1. 1. 2021
Plinovodno omrežje	Skupaj	1.177 km
	Plinovodi s premerom 800 mm	167 km
	Plinovodi s premerom 500 mm	162 km
	Plinovodi s premerom 400 mm	197 km
	Ostali plinovodi manjših premerov	651 km
Objekti in naprave	Kompresorske postaje, skupna moč	KP Kidričevo 10,5 MW, KP Ajdovščina 9 MW
	Mejne postaje	Ceršak, Rogatec, Šempeter pri Gorici

Prenosni plinovodni sistem povezuje večino slovenskih industrijskih in mestnih središč razen Obalno-kraške regije, Bele krajine ter dela Notranjske in Dolenjske.

Nadzor in vodenje prenosnega plinovodnega sistema se izvaja iz dispečerskega centra, ki je povezan z dispečerskimi centri operaterjev prenosnih sistemov sosednjih držav ter s sistemskimi operaterji distribucijskih sistemov in večjimi odjemalci zemeljskega plina.

Slika 1: Strukturna predstavitev slovenskega prenosnega sistema

Slovenski prenosni sistem zemeljskega plina je v letu 2020 prenesel cca. 9,6 TWh zemeljskega plina za domačo porabo in cca. 7,14 TWh za potrebe čezmejnega prenosa. Na slovenski prenosni sistem ni priključeno nobeno pridobivalno omrežje, skladišče zemeljskega plina, enota utekočinjenega zemeljskega plina ali enota za proizvodnjo bioplina.

V skladu z ACER poročilom Notranji trg plina v Evropi ter vloga tarif za prenosne storitve, z dne 6. 4. 2020, je v nadaljevanju podana opredelitev regionalnih omrežij znotraj slovenskega prenosnega sistema, kot jo vidi operater prenosnega sistema.

Na podlagi definicij Uredbe (ES) št. 715/2009 in Direktive 2009/73/ES regionalna omrežja, predstavljajo plinovodi, ki se primarno uporabljajo v kontekstu lokalne distribucije zemeljskega plina oziroma za domačo oskrbo in niso uporabljena za prenos plina do mejnih točk. Kot je razvidno iz sheme na sliki 2, je del prenosnega sistema, ki ga uporabljajo le končni odjemalci ter operaterji distribucijskih sistemov, priključeni na izstopne točke znotraj Slovenije, predstavljen kot odsek med točkama D in E. Dolžina odseka znaša 739,58 km, kar predstavlja več kot 60 % celotnega prenosnega plinovodnega sistema. Z uporabo matrične metode v Sloveniji so vsa sredstva namenjena oskrbi uporabnikov plina znotraj Slovenije alocirana v izračun tarife za znotraj sistemsko uporabo prenosnega sistema.

4.1.4 Določitev referenčne cene

Referenčne cene, ki so določene z matrično metodo se določijo z optimizacijskim procesom, katerega cilj je določitev minimalnih razlik med tarifami za posamezne vstopne ali izstopne točke in stroški, ki pripadajo določenemu delu sistema.

Referenčne cene na podlagi matrične metode se določijo tako, da upoštevajo:

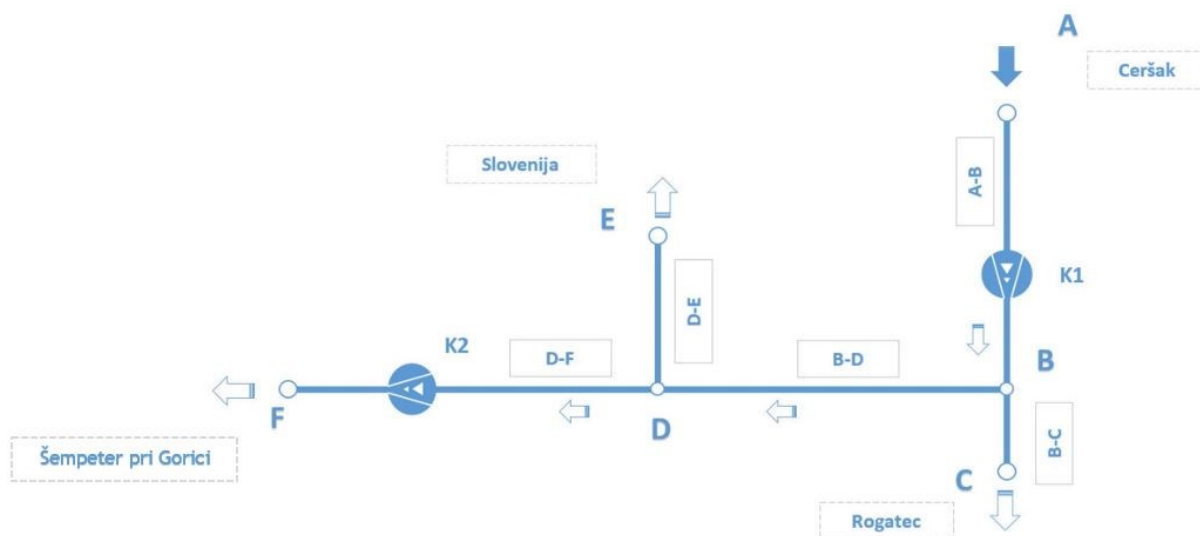
- nadomestno vrednost prenosnega sistema,
- porazdelitev tistega dela upravičenih stroškov, ki se nanašajo na prenosne storitve na podlagi zmogljivosti in
- obremenitev posameznih delov prenosnega sistema ob nastopu vršne obremenitve prenosnega sistema.

Dolžine prenosnih plinovodov glede na premer cevi prikazuje tabela 3.

Kot vhodni parametri določitve referenčnih cen je upoštevana nadomestna vrednost prenosnega sistema. Za leto 2022 za katero se določajo referenčne cene znaša nadomestna vrednost 757,7 mio EUR in je enaka nabavni vrednosti sredstev prenosnega sistema na dan 31. 12. 2020. Glede na nadomestno vrednost posameznega dela prenosnega sistema se določijo upravičeni stroški za leto 2022.

Na sliki 2 je prikazana delitev prenosnega sistema na posamezne dele. Za potrebe določitve referenčne cene posamezne vstopne ali izstopne točke je treba določiti začetno in končno točko dela prenosnega sistema s homogenimi značilnostmi. Vsi stroški prenosnega sistema na tem delu se v nadaljevanju glede na vršno obremenitev tega dela sistema pripišejo posamezni vstopni oziroma izstopni točki.

Slika 2: Shema prenosnega sistema z deli sistema, katerih stroški se pripišejo posamezni točki

Del prenosnega sistema med točko A in B predstavlja del magistralnega plinovoda M1 in M1/1 med MMRP⁴ Ceršak oziroma državno mejo in MMRP Rogatec. Točka B predstavlja "stičišče" iz katerega se lahko zemeljski plin prenaša naprej po slovenskem prenosnem sistemu proti zahodu ali proti hrvaškemu prenosnemu sistemu. Ta del prenosnega sistema vključuje tudi kompresorsko postajo Kidričevo. Stroški tega dela prenosnega sistema se odražajo v ceni vstopne točke Ceršak ter v drugih vstopnih ali izstopnih točkah, če je ta del poti uporabljen za prenos plina do uporabnika. Ker je v dnevu največje obremenitve sistema ves plin vstopil skozi točko A in bil transportiran do uporabnikov sistema na izstopnih točkah se stroški te poti odražajo tudi v vseh referenčnih cenah za izstopne točke.

Prenosni sistem med točko B in C predstavlja del magistralnega plinovoda M1, vendar le od točke B, ki predstavlja MMRP Rogatec in predstavlja "stičišče" iz katerega se lahko zemeljski plin prenaša naprej po slovenskem prenosnem sistemu proti zahodu ali pa proti hrvaškemu prenosnemu sistemu. Točka C predstavlja mejno točko s Hrvaško. Stroški nastajajoči na odseku B-C se pripišejo referenčni ceni točke Rogatec.

Odsek prenosnega sistema označen B-D med točko B in D predstavlja magistralni plinovod M2 in M2/1 med MMRP Rogatec in MRP Vodice. V Vodicih se tok plina lahko preusmeri v različne smeri. Za odsek B-D je značilno, da je tukaj zaznana največja poraba slovenskih odjemalcev, zato se stroški povezani z odsekom B-D odražajo v referenčni ceni za izstopno točko znotraj RS ter v referenčni ceni izstopne točke Šempeter.

V referenčno ceno izstopne točke znotraj RS se vključijo tudi vsi stroški prenosnega sistema, ki so na shemi predstavljeni kot odsek med točkama D in E in vključujejo prenosni sistem, ki ga uporabljajo le končni odjemalci ter operaterji distribucijskih sistemov, priključeni na izstopne točke znotraj Slovenije. Ta del prenosnega sistema vključuje npr. plinovode z nižjim premerom oziroma nižjim tlakom, priključke (MRP in MP), reducirne postaje in podobno.

⁴ MMRP - mejno merilno regulacijska postaja

Del prenosnega sistema predstavlja plinovod M3 med MRP Vodice in MMRP Šempeter pri Novi Gorici oziroma državno mejo, pri čemer je točka Vodice označena s črko D, Šempeter pa s črko F. Stroški povezani z odsekom D-F se odražijo v referenčni ceni izstopne točke Šempeter.

Podatki, ki se nanašajo na posamezne odseke prenosnega sistema in so potrebni za določitev referenčnih cen so prikazani v spodnji tabeli:

Tabela 4: Podatki posameznih odsekov prenosnega sistema

Odsek	Dolžina [km]	Smer toka plina	Vršna obremenitev ** [kWh/dan]	Nadomestna vrednost sredstev [mio EUR]	Upravičeni stroški [EUR]
A-B	116,30	A->B	74.254.609	149,7	7.790.353,43
B-C	3,70	B->C	25.125.837	10,8	560.011,62
B-D	217,20	B->D	49.128.772	192,7	10.023.751,08
D-E	739,58*	D->E	44.547.535	232,0	12.067.450,92
D-F	100,30	D->F	4.916.431	172,5	8.975.759,63
Skupaj	1.177			757,7	39.417.326,69

*razdalja med točko D in E predstavlja dolžino vseh plinovodov, ki so namenjeni le prenosu plina do domačih izstopnih točk

**na dan 8. 1. 2020

Pri določitvi referenčnih cen po matrični metodi se stroški porazdelijo na posamezne točke glede na obremenitev teh delov prenosnega sistema ob nastopu vršne obremenitve.

Za leto 2022 znašajo upravičeni stroški, ki bodo pokriti s prenosnimi tarifami na podlagi zmogljivosti 39,4 mio EUR. Glede na dejansko porazdelitev nadomestne vrednosti sredstev na odseke prenosnega sistema se v enakih deležih porazdelijo tudi upravičeni stroški, ki se bodo pokrivali iz prenosnih storitev na podlagi zmogljivosti. Ti stroški predstavljajo dovoljeni prihodek, ki se pokriva z vstopnimi in izstopnimi tarifami na podlagi zmogljivosti.

4.2 Predlagane prilagoditve za tarife za prenos na podlagi zmogljivosti

Referenca: člen 26 (1) (a) (ii) Uredbe 2017/460

Posvetovalni dokument ne vsebuje prilagoditev tarif na vstopnih točkah iz skladišč in izstopnih točkah v skladišča v višini najmanj 50 % ter možnosti popusta na vstopnih točkah iz obratov utekočinjenega zemeljskega plina in od infrastrukture, razvite z namenom odprave izoliranosti držav članic z vidika njihovih prenosnih sistemov zemeljskega plina, ter na izstopnih točkah do te infrastrukture, ki bi bile potrebne skladno z 9. členom Uredbe 2017/460, saj slovenski prenosni sistem trenutno nima navedenih točk.

4.3 Okvirne referenčne cene

Referenca: člen 26 (1) (a) (iii) Uredbe 2017/460

Skladno z 12. členom Uredbe 2017/460 se za letne standardne produkte zmogljivosti za zagotovljeno zmogljivost kot pridržane cene uporabljajo referenčne cene. Referenčna cena pomeni ceno produkta zmogljivosti za zagotovljeno zmogljivost za obdobje enega leta, ki se uporablja na vstopnih in izstopnih točkah in s katero se določajo tarifne postavke za prenos na podlagi zmogljivosti. Pridržane cene za neletne standardne produkte zmogljivosti za zagotovljeno zmogljivost bodo določene skladno s poglavjem št. III Uredbe 2017/460.

Matrična metoda ne določi tarifne postavke za točko v kateri ni pretoka, zato iz modela ne izhajajo tarifne postavke za vstopno točko Rogatec, Šempeter in Slovenija (domača vstopna točka) ter tarifna postavka za izstopno točko Ceršak. Tarifne postavke za te povezovalne točke so določene v višini 90 % tarifne postavke v smeri pretoka, tarifna postavka za vstopno točko Slovenija (domača vstopna točka) pa znaša povprečje tarif na vseh vstopnih točkah.

Na podlagi podatkov iz tabele 2 in 4 so z matrično metodo izračunane naslednje okvirne referenčne cene z oznako I:

Tabela 5: Okvirne referenčne cene I za vstopne zmogljivosti za leto 2022 v EUR/(kWh/dan)

Vstopna točka (e)	Okvirna vstopna referenčna cena za leto 2022
Ceršak	0,11971
Šempeter pri Gorici	2,08430
Rogatec	0,02289
Slovenija - domača vstopna točka	0,74230

Tabela 6: Okvirne referenčne cene I za izstopne zmogljivosti za leto 2022 v EUR/(kWh/dan)

Izstopna točka (e)	Okvirna izstopna referenčna cena za leto 2022
Ceršak	0,10774
Šempeter pri Gorici	2,31589
Rogatec	0,02543
Slovenija - domača izstopna točka	0,54188

Okvirna referenčna cena I za vstopno in izstopno točko Šempeter je nekonkurenčna glede na ostale točke in bi uveljavitev takšne tarife povzročila nezainteresiranost uporabnikov sistema in še nižje zakupe zmogljivosti. Izstopna točka Šempeter se nahaja na prenosni poti Avstrija - Slovenija - Italija, kateri je konkurenčna prenosna pot Avstrija - Italija. Strošek zakupa prenosne poti Avstrija - Slovenija - Italija za primer letnega zakupa zmogljivosti na dan 1. 10. 2021 znaša 0,4513 EUR/kWh/dan, strošek zakupa prenosne poti Avstrija - Italija pa 0,3502 EUR/kWh/dan. Če bi uveljavili okvirne referenčne cene I bi znašal strošek zakupa prenosne poti Avstrija - Slovenija - Italija 2,5663 EUR/kWh/dan, kar kaže na veliko

nekonkurenčnost te prenosne poti. Na podlagi zgoraj predstavljenih rezultatov analize skladno z (a) točko četrtega odstavka 6. člena Uredbe 2017/460 izhaja, da je treba določiti referenčno ceno za izstopno točko Šempeter v višini 0,09772 EUR/kWh/dan in s tem zagotoviti boljšo konkurenčnost prenosne poti Avstrija - Slovenija - Italija, kar se odraža tudi v občasnih izvedbah zakupa prenosne zmogljivosti s strani uporabnikov sistema. Navedeno pomeni, da bodo po izvedeni primerjalni analizi in prevrednotenju določene referenčne cene za leto 2022 kot so prikazane v Tabeli 7 in 8, s čimer bo zagotovljena tudi konkurenčnost preostalih referenčnih cen na prenosnem sistemu. Pri določitvi referenčnih cen II je bilo prav tako upoštevano, da uporabniki sistema izvajajo tudi zakupe kratkoročnih produktov, različno po posamezni točki in skladno z vsakokratnimi potrebami po prenosnih zmogljivosti na posamezni točki. Operater prenosnega sistema namreč opaža vedno večji interes uporabnikov sistema po kratkoročnih zmogljivosti, kar je posledica optimiziranja zakupljenih zmogljivosti. V napovedi in oceni zakupa prenosnih zmogljivosti za leto 2022 iz Tabele 2 so kratkoročni zakupi upoštevani kot skupno letno povprečje ocene zakupa prenosnih zmogljivosti, pri sami določitvi referenčnih cen II pa so v okviru doseganja dovoljenih prihodkov upoštevani tudi prihodki iz zakupa kratkoročnih zmogljivosti. Tarifna postavka za izstopno točko Slovenija - domača izstopna točka je določena kot osnovna tarifna postavka, uporabniki sistema v Sloveniji pa so razvrščeni v 8 odjemnih skupin glede na višino njihove zakupljene prenosne zmogljivosti. Odjemne skupine bodo sicer z letom 2024 ukinjene, tako da bodo vsi uporabniki sistema razvrščeni v enotno skupino. Ker na prenosnem sistemu trenutno ni vstopne točke Slovenija - domača vstopna točka, je le ta določena kot povprečje vseh ostalih vstopnih točk. Določene tarifne postavke uporabnikom sistema omogočajo konkurenčen dostop do virov plina in njegovo uporabo, hkrati pa operaterju prenosnega sistema zagotavljajo doseganje dovoljenih prihodkov.

Referenčna cena II je hkrati enaka potrjenim tarifnim postavkam za leto 2022.

Tabela 7: Referenčne cene II za vstopne zmogljivosti za leto 2022 v EUR/(kWh/dan)

Vstopna točka (e)	Referenčna cena za leto 2022
Ceršak	0,11937
Šempeter pri Gorici	0,08795
Rogatec	0,02906
Slovenija - domača vstopna točka	0,07674

Tabela 8: Referenčne cene II za izstopne zmogljivosti za leto 2022 v EUR/(kWh/dan)

Izstopna točka (e)	Referenčna cena za leto 2022
Ceršak	0,10743
Šempeter pri Gorici	0,09772
Rogatec	0,03228
Slovenija - domača izstopna točka	0,53176

4.4 Ocena porazdelitve stroškov

Referenca: člen 26 (1) (a) (iv) Uredbe 2017/460

Skladno s potrebo po opredelitvi prenosnih in neprenosnih storitev po 4. členu Uredbe 2017/460, je v Aktu o metodologiji za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 20/19, 8/20, 85/20 in 48/21) določeno, da bodo prihodki iz prenosnih storitev, poleg prihodkov iz tarif za prenos na podlagi zmogljivosti na vseh vstopnih in izstopnih točkah, vključevali tudi prihodke od prenosnih storitev s tarifo za prenos na podlagi blaga iz lastne rabe zemeljskega plina skladno z določbo člena 4 (3) iste uredbe.

Družba Plinovodi je izvedla oceno porazdelitve stroškov, povezanih s prihodki od prenosnih storitev, ki se krijejo s tarifami za prenos na podlagi zmogljivosti, in oceno porazdelitve stroškov, povezanih s prihodki od prenosnih storitev, ki se krijejo s tarifami za prenos na podlagi blaga.

Pri oceni porazdelitve stroškov, povezanih s prihodki od prenosnih storitev, ki se krijejo s tarifami za prenos na podlagi zmogljivosti, smo pri matrični metodi kot povzročitelja stroškov uporabili enake vhodne podatke kot pri metodologiji CWD in sicer prognozirano pogodbeno zmogljivost in razdaljo. Vrednost primerjalnega indeksa⁵ za primer referenčnih cen I, izračunanega na podlagi razmerja za znotrajsistemsko in medsistemsko uporabo na osnovi ocene porazdelitve stroškov, povezanih s prihodki od prenosnih storitev, ki se krijejo s tarifami za prenos na podlagi zmogljivosti pri matrični metodi, znaša 48,21 %, pri CWD metodologiji pa 53,62 %.

Ocena porazdelitve stroškov, povezanih s prihodki od prenosnih storitev, ki se krijejo s tarifami za prenos na podlagi blaga, je predstavljena v točki 4.6 tega dokumenta.

4.5 Ocena matrične metode

Referenca: člen 26 (1) (a) (v) Uredbe 2017/460

4.5.1 Ponovitev izračuna referenčnih cen in napovedovanje

Uporabniki sistema lahko na osnovi razpoložljivih podatkov in na spletni strani objavljenega poenostavljenega modela izračunajo okvirne povprečne referenčne cene za medsistemsko in znotrajsistemsko uporabo prenosnih zmogljivosti. Prihodek iz prenosnih storitev je določen z regulativnim okvirjem ob upoštevanju akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira operaterja sistema zemeljskega plina. Prihodek iz prenosnih storitev za leto 2022 znaša 39,4 mio EUR. Agencija za energijo lahko odloči, da je v posameznem regulativnem obdobju del predvidenih prihodkov od prenosnih storitev na osnovi zmogljivosti nižji od dovoljenega prihodka s ciljem preprečitve skokovitega spreminjanja tarifnih postavk.

⁵ Izračunano v skladu s 5. členom Uredbe 2017/460.

4.5.2 Upoštevanje dejanskih stroškov in stopnje zapletenosti omrežja

Zaradi majhnosti je prenosni sistem zemeljskega plina v Sloveniji kompleksen in občutljiv na spremembe v prenosu zemeljskega plina. Posamezni dokaj veliki deli sistema služijo zgolj za uporabo uporabnikov v Republiki Sloveniji. Prenosni sistem ima veliko neposrednih odjemalcev (131). Na dan 1. 1. 2021 smo imeli 299 aktivnih merilnih mest. Veliko odjemnih mest pomeni tudi, da je velik obseg sredstev operaterja prenosnega sistema angažiranih za oskrbo domačih uporabnikov.

Dodatno kompleksnost prinašajo prenosno - tlačne razmere v sistemu, ki zahtevajo veliko prilagajanje sistema glede na smer dotoka plina iz sosednjih sistemov. V večini evropskih sistemov spremembe pretokov zaradi komercialnih razmer pomenijo spremembo tokov le v manjšem delu omrežja, v primeru Republike Slovenije pa se lahko spremembe tokov odražajo v spremembah tokov v pretežnem delu sistema. Temu ustrezno morajo biti prilagojene tudi vse zmogljivosti sistema, vključno s primerno dimenzioniranimi kompresorskimi postajami.

V omrežju se sicer prepleta znotrajsistemska in medsystemska uporaba sistema, hkrati pa sistem ni toliko prepleten in zazankan, da bi bilo mogoče predpostavljati celoten sistem kot homogeno omrežje, preko katerega po različnih poteh teče plin. Poleg deljene uporabe sistema za znotrajsistemske in medsystemske namene je potrebno primerno upoštevati tudi konkretne transportne poti, po katerih teče zemeljski plin za potrebe medsystemske uporabe.

Iz navedenih ugotovitev izhaja, da je v primeru Republike Slovenije matrična metoda bolj primerna metoda referenčnih cen, ker upošteva geografsko porazdelitev tokov, ki bolj natančno opisuje razmere v sistemu. Pri tem je upoštevana tudi največja obremenitev posameznega geografskega območja.

4.5.3 Zagotavljanje nediskriminatornosti

Predlagana matrična metoda upošteva posamezna geografska področja in tako primerno obravnava tista področja, ki so namenjena predvsem domači oskrbi, področja, ki so namenjena tako medsystemski kot znotrajsistemske rabi, in področja, ki so namenjena predvsem medsystemske rabi.

Matrična metoda za primer referenčnih cen II pokaže razmerje prihodkov medsystemske/znotrajsistemske uporabe v vrednosti 2,1/97,9⁶ kar ocenjujemo kot primerno za razmere v slovenskem sistemu. Večina medsystemske storitve se namreč odvija na dokaj kratkem delu omrežja v dolžini manj kot 60 km, kar pomeni, da posamezni deli sistema v primeru medsystemske uporabe sploh niso angažirani. Matrična metoda to avtomatsko upošteva, zato je delež prihodkov iz naslova medsystemske uporabe relativno majhen. Pri izračunu ocene porazdelitve stroškov, povezanih s prihodki od prenosnih storitev, ki se krijejo s tarifami za prenos na podlagi zmogljivosti, je pri matrični metodi, za primer referenčnih cen II, izračunano razmerje med prihodki od tarif za prenos na podlagi zmogljivosti na vseh vstopnih točkah in prihodki od tarif za prenos na podlagi zmogljivosti

⁶ Izračunano v skladu s 5. členom Uredbe 2017/460.

na vseh izstopnih točkah enako 14/86. Razdelitev se izračuna v skladu z uporabljenimi vhodnimi podatki in sicer kot vsota produktov načrtovanih zakupov prenosnih zmogljivosti in tarifnih postavk ločeno za vstopne in izstopne točke.

CWD metodologija tovrstne razdelitve nima. Prihodki se ex ante razdelijo v razmerju vstopno/izstopnih tarifnih postavk za uporabo omrežja. Zaradi specifične porazdelitve uporabe slovenskega sistema bi bila predpostavka 50/50 za slovenski sistem neustrezna.

Dobljeni rezultat razmerja med vstopnimi in izstopnimi prihodki odraža zgodovino načrtovanja in izgradnje sistema, ki je bil prvenstveno namenjen velikim domačim industrijskim uporabnikom (torej znotrajsistemski uporabi), manj pa medsistemski uporabi prenosnega sistema. Zato je bil sistem geografsko optimiziran za oskrbo čim več velikih industrijskih uporabnikov v Republiki Sloveniji.

Matrična metoda je nediskriminatorska tudi znotraj domačih uporabnikov, ker upošteva geografsko zaokrožena področja in njihovo oddaljenost od vstopnih točk v sistem, prav tako pa tudi področja, preko katerih mora plin teči, da pride do končnega uporabnika.

Pri uporabi matrične metode je razmerje med prihodki za medsistemsko uporabo in stroškovnim nosilcem za medsistemsko uporabo bližje razmerju med prihodki za znotrajsistemsko uporabo in stroškovnim nosilcem za znotrajsistemsko uporabo, kot je to v primeru metodologije CWD. Test iz 5. člena Uredbe 2017/460, za primer referenčnih cen I, zato pokaže boljši rezultat za matrično metodo kot za metodologijo CWD.

4.5.4 Prevzemanje tveganj iz medsistemske uporabe

Agencija za energijo in operater prenosnega sistema si prizadevata za stabilno in predvidljivo oblikovanje tarif, kar mora hkrati odražati dejanske razmere na trgu in glavne značilnosti slovenskega prenosnega sistema zemeljskega plina. Izbrana matrična metoda omogoča določitev tarif tako, da odražajo dejanske stroške posameznega dela prenosnega sistema.

Priča smo nizki medsistemski uporabi prenosnega sistema, kar se odraža tudi v delitvi medsistemske/znotrajsistemske uporabe, ki je 2,1/97,9.

Akt o metodologiji za določitev regulativnega okvira določa, da se morebitna nihanja v uporabi sistema porazdelijo v daljšem obdobju, kar daje domačim uporabnikom dodatno zaščito pred tveganji obsega medsistemske uporabe.

4.5.5 Referenčne cene ne izkrivljajo čezmejnega trgovanja

Matrična metoda zagotavlja primerno razdelitev stroškov med povezovalne vstopne oz. izstopne točke, tako da posamezna točka ni nesorazmerno obremenjena s stroški in ob enem referenčne cene zagotavljajo konkurenčno delovanje regijskega trga z zemeljskim plinom. Kot je razvidno iz tabele 10, bi uporaba metodologije CWD povzročila višje referenčne cene na povezovalnih točkah, kar bi predstavljalo dodatno oviro za čezmejno trgovanje. Zaradi ex ante razdelitve prihodkov na vseh vstopnih in izstopnih točkah v razmerju 50/50, uporaba metodologije CWD tudi ne bi odražala dejanskega stroška posameznega dela prenosnega

sistema. Zaradi specifične porazdelitve uporabe slovenskega sistema bi bila predpostavka 50/50 za slovenski sistem neustrezna.

4.6 Primerjava matrične metode z metodologijo CWD

Referenca: člen 26 (1) (a) (vi) Uredbe 2017/460

V primeru, da operater prenosnega sistema izbere metodologijo referenčnih cen, ki ni metodologija CWD, mora posvetovalni dokument vsebovati primerjavo predlagane metodologije z metodologijo CWD in informacije o okvirnih referenčnih cenah, zato v nadaljevanju podajamo tabelo 9 s primerjavo metodologij:

Tabela 9: Primerjava metodologij

	Primerjana komponenta	Matrična metoda izračuna referenčnih cen	Metodologija CWD
A	Vhodne spremenljivke*		
1	Dodelitev dovoljenih prihodkov posamezni točki.	DA	DA
2	Ocena zakupa zmogljivosti.	DA	DA
3	Razdalje med posameznimi točkami prenosnega sistema.	DA	DA
4	Razmerje med vstopom in izstopom.**	22/78 in 14/86	50/50 in 50/50
	Primerjana komponenta	Matrična metoda izračuna referenčnih cen	Metodologija CWD
B	Skladnost s 7. členom Uredbe 2017/460*		
1	Metodologija mogoča uporabnikom omrežja, da ponovijo izračun referenčnih cen in jih prognozirajo. ***	DA	DA
2	Metodologija upošteva dejanske stroške prenosnih storitev ob upoštevanju stopnje zapletenosti prenosnega omrežja	DA	NE
3	Metodologija zagotavlja nediskriminacijo in preprečuje neutemeljeno navzkrižno subvencioniranje, tudi z upoštevanjem ocen porazdelitve stroškov iz 5. člena Uredbe 2017/460.	DA	DA
4	Metodologija zagotavlja, da velikega tveganja obsega, povezanega zlasti s prenosi čez sistem vstopnih in izstopnih točk, ne bodo prevzeli končni odjemalci v tem sistemu vstopno-izstopnih točk.	DA	DA
5	Metodologija zagotavlja, da izračunane referenčne cene ne bodo izkrivljale čezmejnega trgovanja.	DA	NE
C1	Ocena porazdelitve stroškov na podlagi zmogljivosti (člen 5(1)(a) Uredbe 2017/460 za referenčne cene I		

1	Ocena prihodkov znotraj sistema.	38.331.023	36.487.752
2	Ocena prihodkov zunaj sistema.	1.086.170	2.929.575
3	Ocena stroškovnega faktorja znotraj sistema.	15.640.407.933	15.640.407.933
4	Ocena stroškovnega faktorja zunaj sistema.	724.737.380	724.737.380
5	Razmerje znotraj sistema.	0,00245	0,00233
6	Razmerje zunaj sistema.	0,00150	0,00404
7	Primerjalni indeks.	48,21 %	53,62%
C2 Ocena porazdelitve stroškov na podlagi zmogljivosti (člen 5(1)(a) Uredbe 2017/460 za referenčne cene II			
1	Ocena prihodkov znotraj sistema.	34.756.990	32.878.489
2	Ocena prihodkov zunaj sistema.	740.749	2.619.493
3	Ocena stroškovnega faktorja znotraj sistema.	15.640.407.933	15.640.407.933
4	Ocena stroškovnega faktorja zunaj sistema.	724.737.380	724.737.380
5	Razmerje znotraj sistema.	0,00222	0,00210
6	Razmerje zunaj sistema.	0,00102	0,00361
7	Primerjalni indeks.	73,98 %	52,91%
D Ocena porazdelitve stroškov na podlagi blaga (člen 5(1)(a) Uredbe 2017/460			
1	Ocena prihodkov znotraj sistema.	1.252.060	1.252.060
2	Ocena prihodkov zunaj sistema.	927.856	927.856
3	Ocena stroškovnega faktorja znotraj sistema.	26.354.507	26.354.507
4	Ocena stroškovnega faktorja zunaj sistema.	19.530.357	19.530.357
5	Razmerje znotraj sistema.	0,04751	0,04751
6	Razmerje zunaj sistema.	0,04751	0,04751
7	Primerjalni indeks.	0,00 %	0,00 %

*poglavje A in B se nanašata na oceno porazdelitve stroškov na podlagi zmogljivosti (člen 5(1)(a) Uredbe 2017/460 za referenčne cene I in II

** razmerje 22/78 med prihodki od tarif za prenos na podlagi zmogljivosti na vseh vstopnih in izstopnih točkah za primer referenčnih cen I ter 14/86 za primer referenčnih cen II temeljita na specifičnosti dejanske uporabe prenosnega sistema, kjer večinski delež predstavlja dobava zemeljskega plina za končne uporabnike v Republiki Sloveniji

*** s pomočjo poenostavljenega modela uporabniki omrežja lahko izračunajo okvirne povprečne referenčne cene za medsystemsko in znotrajsystemsno uporabo zmogljivosti

Družba Plinovodi je izvedla oceno porazdelitve stroškov, povezanih s prihodki od prenosnih storitev, ki se krijejo s tarifami za prenos na podlagi zmogljivosti, v skladu s členom 5(1)(a) Uredbe 2017/460 po matrični metodi in metodologiji CWD pred in po primerjalni analizi in prevrednotenjem. Operater prenosnega sistema ugotavlja, da je s prikazom izračunanih referenčnih cen pred in po primerjalni analizi in prevrednotenjem omogočena pregledna in nepristranska primerjava referenčnih cen določenih z različnimi metodami izračuna referenčnih cen.

V primeru ocene porazdelitve stroškov na podlagi metodologije CWD, znaša primerjalni indeks za primer referenčnih cen I 53,62 %. V primeru ocene porazdelitve stroškov na podlagi predlagane matrične metode pa je, za primer referenčnih cen I, primerjalni indeks enak 48,21 %. Predlagana matrična metoda upošteva pri določitvi referenčnih cen kompleksen sistem vhodnih parametrov, kar zagotavlja ustreznejšo porazdelitev stroškov uporabe na celoten prenosni sistem, tako da tarifne postavke v večji meri odražajo dejanske stroške prenosne storitve znotraj oziroma zunaj sistema.

Pri izračunu ocene porazdelitve stroškov smo pri matrični metodi in pri metodologiji CWD upoštevali napoved in oceno zakupa prenosnih zmogljivosti za domače uporabnike in čezmejni prenos za leto 2022 (Tabela 2 v Posvetovalnem dokumentu) ter razdaljo med posameznimi vstopnimi in izstopnimi točkami prenosnega sistema. Pri izračunu na podlagi metodologije CWD smo upoštevali 50/50 razmerje med prihodki od tarif za prenos na podlagi zmogljivosti na vseh vstopnih in izstopnih točkah, v primeru izračuna po matrični metodi, pa za primer referenčnih cen II, izračunano razmerje znaša 14/86.

Tabela 10: Primerjava tarifnih postavk v EUR/(kWh/dan)

	Matrična metoda	Metodologija CWD
Naziv točke (e)	Tarifne postavke 2022	Tarifne postavke 2022
Vstopna točka Ceršak	0,11937	0,40750
Vstopna točka Šempeter pri Gorici	0,08795	0,01281
Vstopna točka Rogatec	0,02906	0,31373
Slovenija - domača vstopna točka	0,07674	0,49200
Izstopna točka Ceršak	0,10743	0,28333
Izstopna točka Šempeter pri Gorici	0,09772	0,02108
Izstopna točka Rogatec	0,03228	0,12815
Slovenija - domača izstopna točka	0,53176	0,30535

Tarifne postavke po matrični metodi iz tabele 10 so enake referenčnim cenam II iz tabele 7 in 8 in predstavljajo potrjene tarife postavke za leto 2022. Tarifne postavke po metodologiji CWD pa so določene tako, da se izvede prevrednotenje in primerjalna analiza in pokrije prihodek v višini 35,5 mio EUR, saj so v izračunu upoštevani povprečni letni zakupi prenosnih zmogljivosti, uporabniki sistema v Sloveniji pa izvajajo vse več kratkoročnih zakupov, kar predstavlja tudi preostale prihodke do skupno dovoljenih prihodkov.

Iz primerjave okvirnih tarifnih postavk je razvidno, da so tarifne postavke za povezovalne točke, izračunane skladno s predlagano matrično metodo, konkurenčnejše in spodbujajo čezmejno trgovanje. Odstopanje tarifne postavke za izstopne točke v RS je odraz namena izgradnje slovenskega prenosnega sistema, ki je prvenstveno zgrajen za domače uporabnike prenosnega sistema, kar je razvidno tudi iz napovedi zakupa prenosnih zmogljivosti. Tarifna postavka na vstopni in izstopni točki Šempeter pri Gorici je sicer pri CWD metodologiji nižja kot po matrični metodi, vendar je konkurenčnost prenosne poti Avstrija - Slovenija - Italija v primeru uporabljene tarifne postavke po matrični metodi zagotovljena. Pri izračunu tarifnih postavk po metodologiji CWD, je bil, z namenom nepristranskega izračuna tarifnih

postavk, uporabljen enak faktor za znižanje izstopne in vstopne tarifne postavke Šempeter pri Gorici kot pri matrični metodi.

Operater prenosnega sistema bo del prihodkov realiziral na osnovi tarif na podlagi blaga, kot določa 4(3)(a) člen Uredbe 2017/460. Zato je izvedel še oceni porazdelitve stroškov, povezanih s prihodki od prenosnih storitev, ki se krijejo s tarifami za prenos na podlagi blaga in ki temeljijo izključno na povzročiteljih stroškov.

Pri izračunu ocene porazdelitve stroškov, povezanih s prihodki od prenosnih storitev, ki se krijejo s tarifami za prenos na podlagi blaga, smo v primeru matrične metode in metodologije CWD upoštevali obseg pretoka plina na dan. Za primer ocene porazdelitve stroškov na podlagi predlagane matrične metode in metodologije CWD je primerjalni indeks enak.

5. Okvirne informacije iz člena 30(1)(b) Uredbe 2017/460

Referenca: člen 26 (1) (b) Uredbe 2017/460

Skladno z 3. členom Uredbe 2017/460 »dovoljeni prihodki« predstavljajo vsoto prihodkov od prenosnih storitev in prihodkov od neprenosnih storitev za opravljanje storitev operaterja prenosnega sistema za določeno obdobje znotraj danega regulativnega obdobja, do katerih je tak operater prenosnega sistema upravičen v režimu nezamejenih cen in ki se določijo v skladu s členom 41 (6) (a) Direktive 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES.

Referenca: člen 30 (1) (b) (i) Uredbe 2017/460

Tabela 11: Dovoljen prihodek

Dovoljeni prihodki	41,5 mio EUR (2022)
--------------------	---------------------

Referenca: člen 30 (1) (b) (iv) Uredbe 2017/460

Tabela 12: Prihodki iz prenosnih storitev

Prihodki iz prenosnih storitev	41,1 mio EUR (2022)
--------------------------------	---------------------

Skladno s 3. členom Uredbe 2017/460 »prihodek iz prenosnih storitev« pomeni del dovoljenih prihodkov, ki se krije s prenosnimi tarifami.

Referenca: člen 30 (1) (b) (v) (1) Uredbe 2017/460

Tabela 13: Razmerje med prihodki na podlagi zmogljivosti in na podlagi blaga

Prihodki od tarif za prenos na podlagi zmogljivosti	95,97 %
Prihodki od tarif za prenos na podlagi blaga	4,03 %

Referenca: člen 30 (1) (b) (v) (2) Uredbe 2017/460*Tabela 14: Razmerje med prihodki od tarif za prenos na vstopnih in izstopnih točkah*

Prihodki od tarif za prenos na podlagi zmogljivosti na vseh vstopnih točkah	14 %
Prihodki od tarif za prenos na podlagi zmogljivosti na vseh izstopnih točkah	86 %

Izračunano razmerje po matrični metodi za primer referenčnih cen II.

Referenca: člen 30 (1) (b) (v) (3) Uredbe 2017/460*Tabela 15: Razdelitev prihodkov na znotrajsistemsko in medsistemsko uporabo, izračunano v skladu s 5. členom Uredbe 2017/460*

Prihodki od znotrajsystemske uporabe omrežja na vstopnih in izstopnih točkah	97,91 %
Prihodki od medsystemske uporabe omrežja na vstopnih in izstopnih točkah	2,09 %

6. Informacije o tarifah na podlagi blaga in neprenosnih tarifah

Referenca: člen 26 (1) (c) Uredbe 2017/460

6.1 Način določanja tarif na podlagi blaga

Referenca: člen 26 (1) (c) (i) (1) Uredbe 2017/460

Zemeljski plin za potrebe lastne rabe je namenjen za kondicioniranje zemeljskega plina v merilno regulacijskih postajah in postajah, kjer se izvaja tudi ogrevanje objektov, pogon kompresorjev v kompresorskih postajah Kidričevo in Ajdovščina, kar je eden od pogojev za izvajanje zanesljivega prenosa zemeljskega plina. Tako porabljeni zemeljski plin predstavlja strošek, na višino katerega operater prenosnega sistema nima vpliva. Količina porabljenega zemeljskega plina je namreč odvisna predvsem od aktivnosti uporabnikov prenosnega sistema ter od pretočno tlačnih razmer na mejah slovenskega prenosnega sistema. Dodatna spremenljivka pri določitvi višine realiziranega stroška zemeljskega plina za potrebe lastne rabe so tržne razmere na trgih zemeljskega plina, saj operater prenosnega sistema plin za potrebe lastne rabe kupi od najugodnejšega ponudnika izbranega v preglednem in nepristranskem postopku.

Predvideva se enaka metodologija določitve zneska za lastno rabo, kot je tudi trenutno veljavna in ki omogoča dolgoročno vzdržno delovanje operaterja prenosnega sistema in zagotavlja kritje realiziranega stroška zemeljskega plina za lastno rabo, hkrati pa je vezana na tehnične specifikacije kompresorskih postaj in prenosnega sistema.

Podatek o obsegu pretoka zemeljskega plina je pripravljen na podlagi dejansko doseženih pretokov zemeljskega plina v prenosnem sistemu in ocen operaterja prenosnega sistema.

Tabela 16: Obseg pretoka plina v mio kWh/dan

Izstopna točka	Obseg pretoka plina
Rogatec	19,5
Šempeter	0,075
Slovenija	26,4

6.1.1 Delež prihodkov, ki bo po napovedih krit s temi tarifami

Referenca: člen 26 (1) (c) (i) (2) Uredbe 2017/460

Prihodki iz naslova lastne rabe zemeljskega plina predstavljajo manjši del v strukturi prihodkov operaterja prenosnega sistema od prenosnih storitev. Ta delež znaša okrog 4,03 % za leto 2022. Operater prenosnega sistema zaračuna zemeljski plin za lastno rabo uporabnikom sistema na izstopnih točkah prenosnega sistema na način, opisan v prilogi 3.

6.1.2 Okvirne tarife za prenos na podlagi blaga

Referenca: člen 26 (1) (c) (i) (3) Uredbe 2017/460

Tarifna postavka za potrebe lastne rabe operaterja prenosnega sistema za leto 2022 znaša 0,03254 EUR/kWh. Za namen izvedbe izračuna ocene porazdelitve stroškov, povezanih s prihodki od prenosnih storitev, ki se krijejo z morebitnimi tarifami za prenos na podlagi blaga, smo na vstopnih točkah uporabili tarifno postavko 0 EUR/kWh.

6.2 Neprenosne storitve za uporabnike omrežja

Referenca: člen 26 (1) (c) (ii) Uredbe 2017/460

6.2.1 Tarifna metodologija za navedene neprenosne storitve

Referenca: člen 26 (1) (c) (ii) (1) Uredbe 2017/460

Skladno z Aktom o metodologiji za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina predstavlja storitve meritev neprenosno storitev.

Tarifna postavka za storitve meritev se določi na osnovi predvidenih stroškov tovrstnih storitev in izvedenih meritev glede na tehnične specifikacije posameznega števca. Storitve meritev se zaračunavajo uporabnikom sistema, ki zakupijo prenosne zmogljivosti, ob upoštevanju tehničnih karakteristik posameznega priključka.

6.2.2 Delež prihodkov, ki bodo po napovedih kriti s temi tarifami

Referenca: člen 26 (1) (c) (ii) (2) Uredbe 2017/460:

Prihodki iz naslova storitev meritev predstavljajo manjši del v strukturi prihodkov operaterja prenosnega sistema in odražajo dejanske stroške iz naslova izvajanja meritev prenosa zemeljskega plina. Ta delež znaša okrog 0,95 % za leto 2022.

6.2.3 Način, na katerega se povezani prihodki od neprenosnih storitev usklajujejo, kot je navedeno v členu 17(3) Uredbe 2017/460

Referenca: člen 26 (1) (c) (ii) (3) Uredbe 2017/460:

Prihodki iz naslova storitev meritev odražajo dejansko realizirane stroške za te storitve. Operater prenosnega sistema znesek in vrsto stroškov letno poroča Agenciji za energijo in jih upošteva pri določitvi tarifne postavke za meritve v naslednjem regulativnem obdobju.

6.2.4 Okvirne neprenosne tarife za neprenosne storitve, opravljene za uporabnike sistema

Referenca: člen 26 (1) (c) (ii) (4) Uredbe 2017/460:

Tarifna postavka za potrebe izvajanja storitev meritev za leto 2022 znaša 21,45685 EUR/mesec.

Operater prenosnega sistema zaračuna storitev meritev uporabnikom sistema na način, določen v prilogi 4.

7. Okvirne informacije iz člena 30(2) Uredbe 2017/460

Referenca: člen 26 (1) (d) Uredbe 2017/460

7.1 Razlike v stopnji tarif za leto 2022 v primerjavi z letom 2021

Tabela 17: Ocenjene razlike v stopnji tarif za leto 2022 v primerjavi z letom 2021 v EUR/(kWh/dan)

Vstopne in izstopne točke	Tarifne postavke 2022	Ocenjena razlika 2022/2021
Vstopna točka Ceršak	0,11937	+ 0,00336
Vstopna točka Šempeter pri Gorici	0,08795	+ 0,00248
Vstopna točka Rogatec	0,02906	+ 0,00082
Slovenija - domača vstopna točka	0,07674	+ 0,00214
Izstopna točka Ceršak	0,10743	+ 0,00303

Izstopna točka Šempeter pri Gorici	0,09772	+ 0,00275
Izstopna točka Rogatec	0,03228	+ 0,00091
Slovenija - domača izstopna točka	0,53176	+ 0,01499

Tarifne postavke 2022 so enake referenčnim cenam II iz tabele 7 in 8.

V skladu z Uredbo 2017/460 ter Aktom o metodologiji za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina, objavljenim v Uradnem listu RS, št. 48/21, se odjemne skupine, ki za izstopno točko v Republiki Sloveniji uporabnikom določajo različne stopnje izstopne postavke, do leta 2024 postopno odpravijo.

7.2 Ocenjene razlike v stopnji tarif za leto 2023 v primerjavi z letom 2022 in 2024 v primerjavi z letom 2023

Tabela 18: Ocenjene razlike v stopnji tarif za leto 2023 v primerjavi z letom 2022 in 2024 v primerjavi z letom 2023 v EUR/(kWh/dan)

Vstopne in izstopne točke	Tarifne postavke 2023	Tarifne postavke 2024	Ocenjena razlika 2023/2022	Ocenjena razlika 2024/2023
Vstopna točka Ceršak	0,12283	0,12639	+ 0,00346	+ 0,00356
Vstopna točka Šempeter pri Gorici	0,09050	0,09313	+ 0,00255	+ 0,00262
Vstopna točka Rogatec	0,02990	0,03077	+ 0,00084	+ 0,00087
Slovenija - domača vstopna točka	0,07897	0,08128	+ 0,00225	+ 0,00229
Izstopna točka Ceršak	0,11055	0,11375	+ 0,00311	+ 0,00321
Izstopna točka Šempeter pri Gorici	0,10055	0,10347	+ 0,00283	+ 0,00292
Izstopna točka Rogatec	0,03322	0,03418	+ 0,00094	+ 0,00096
Slovenija - domača izstopna točka	0,54718	0,56305	+ 0,01542	+ 0,01587

7.3 Poenostavljen tarifni model

Poenostavljen tarifni model, s priloženimi pojasnili o načinu uporabe, je v skladu s 30. členom Uredbe 2017/460 objavljen na naslednji povezavi: http://www.plinovodi.si/media/5351/poenostavljen-tarifni-model_2022.xls.

8. Priloge

Priloga 1: Obrazec za pripombe in predloge

Priloga 2: Opis obračuna prenosa po prenosnem sistemu

Priloga 3: Način obračuna lastne rabe

Priloga 4: Način obračuna storitev meritev

Priloga 5: Tabela uporabljenih izrazov